

התכנית לתואר M.A. בטיפול באמצעות אמנויות-

דרמה תרפיה לבעלי תעודת מטפל

שנה"ל תשע"ח

ראש התכנית: ד"ר סוזאנה פנדזיק

חברי הסגל האקדמי:

פרופ' מן המניין: פרופ' מולי להד

פרופ' חבר: פרופ' ציונה גרוסמרק

מרצה בכיר: ד"ר אילנה היירסטון, ד"ר סוזנה פנדזיק, ד"ר שרון שניר

מרצה: ד"ר עומר לנס

סגל עמית: ד"ר דורית דרור הדר

מורה מן החוץ: ד"ר רונן ברגר, ד"ר ענת הלר, ד"ר אלכס מזרוחין, ד"ר אמנון רביב

מטרת הלימודים

מטרות תכנית הלימודים לתואר השני בטיפול באמנויות- דרמה תרפיה לבעלי¹ תעודה הן:

1. להכשיר דרמה תרפיסטים במודלים מתקדמים, הדרכה ומחקר עדכניים בתחום.
2. לפתח אצל הסטודנטים בחינה ביקורתית של ידע ודפוסי פעולה בטיפול באמנויות- דרמה תרפיה.

תכנית הלימודים

התוכנית כוללת שיעורי חובה וסמינרים בנושאים הקשורים לתיאוריה ולפרקטיקה של התחום. הקורסים כוללים מיומנויות מתקדמות, קריאה ביקורתית והבנת המחקר בתחום, התנסויות מעשיות ודיון בהיבטים קונספטואליים ומקצועיים של התחום.

לימודי התואר השני מחייבים נוכחות של יום בשבוע בקמפוס תל-חי (יום שני), כמו כן נוכחות בלימודים אינטנסיביים (עד שלושה ימים ברצף בשבוע) בחופשות הסמסטר והקיץ. מסגרת הלימודים תהיה בת שנה אחת, ב 4 סמסטרים (כולל בחופשת הקיץ ולימודים בחופשת הסמסטר). קורסי החובה והבחירה יסתכמו ב-24 נ"ז על פי הפירוט הבא:

קורסי חובה לפי הקטגוריות של מ"ג

קטגוריה א: מקצועות טיפוליים ואבחוניים – המשגות עיוניות 14 נ"ז
קטגוריה ב: מקצועות מתודולוגיים ומחקריים 10 נ"ז

סה"כ קורסי חובה	22 נ"ז
<u>סה"כ קורסי בחירה</u>	<u>2 נ"ז</u>
סה"כ לתואר	24 נ"ז

חזרה על קורסי חובה

סטודנט שנכשל פעמיים בקורס חובה בתכנית יופסקו לימודיו בתכנית. בהתקיים נסיבות מיוחדות, וזאת על פי החלטת ראש התכנית או ועדת ההוראה החוגית, יהיה הסטודנט רשאי להירשם שוב לקורס האמור ולהמשיך את לימודי בתנאים שיקבע התכנית.

סיום הלימודים

סיום הלימודים מותנה בעמידה בכל התנאים הבאים:

1. הגשת עבודה סמינריונית בציון 80 ומעלה.
2. השתתפות ועמידה בדרישות הפרקטיקום בציון 80 ומעלה.
3. סיום כל קורסי החובה והבחירה של התוכנית בציון ממוצע של 80 לפחות וצבירת 24 נ"ז הנדרשות ע"פ תכנית הלימודים המפורטת. (ציון עובר בקורס חובה הינו 75)

¹ אומנם הטקסט כתוב בלשון זכר, הכוונה היא גם ללשון נקבה.

שקלול הציון הסופי לתואר

50% - ממוצע הציונים על מכלול הקורסים.

20% - העבודה הסמינריונית.

30% - ציון על עבודת הפרקטיקום כעבודת גמר המסכמת.

ועדת המעקב החוגית

ועדת המעקב החוגית דנה בבעיות לימודים של סטודנטים בתוכנית ה - M.A., כגון כישלונות בקורסים, אי-עמידה במטלות או התחייבויות ועבירות על כללי האתיקה המקצועית המצוינים בקוד האתיקה של יה"ת.

<http://yahat.org/%D7%90%D7%AA%D7%99%D7%A7%D7%94>

מטרת הוועדה:

1. ייעוץ במצבי התלבטות של מורה או ראש התוכנית.
2. יעוץ במצבי התלבטות של סטודנט, בעקבות קשיים בלימודים.

עקרונות הוועדה:

- שיתוף הסטודנט בתהליך הדיון בוועדה.
- קיום דיון מקיף על מצבו של הסטודנט .
- מתן הזדמנות לכל הנוכחים להשמיע את הערכתם ביסודיות. הגורמים המעוניינים לפנות לוועדה, יעבירו את הפניה בכתב.

תכנית הלימודים*

שם הקורס	שש"ס	נ"ז	מרצה
חקר תהליכי יצירה, התפתחות ושינוי בטיפול באמצעות אמנויות (סמינר בחירה)**	4	2	ד"ר שרון שניר
סטטיסטיקה	2	1	ד"ר עמאשה מרסל
פסיכופיזיולוגיה למתקדמים	2	2	ד"ר אילנה היירסטון
פסיכופתולוגיה למתקדמים	2	2	ד"ר עומר לנס
מבוא לתהליכים יצירתיים בדרמה תרפיה	2	2	ד"ר רונן ברגר
טראומה והחלמה (סמינר בחירה)**	2	2	פרופ' מולי להד
פרקטיקום הנחיית עבודת גמר	2	3	ד"ר סוזאנה פנדזיק ד"ר דורית דרור הדר ד"ר ענת הלר
מפולחן לתיאטרון (בחירה מכוונת)	2	2	פרופ' ציונה גרוסמרק
פרדיגמות בדרמה תרפיה	2	2	ד"ר סוזנה פנדזיק
הדרכה הורית (סמינר בחירה)**	2	2	ד"ר דורית דרור הדר
פסיכותרפיה למתקדמים	2	2	ד"ר אלכס מזרוחין
מבוא לליצנות רפואית	2	2	ד"ר אמנון רביב
סה"כ	26	24	

*החוג רשאי לשנות את התכנית בכל עת, באחריות הסטודנט לעקוב אחר השינויים בשנתון.
 ** על כל סטודנט להכין עבודת סמינר אחת + עבודת גמר. על הסטודנט להודיע למרצה על רצונו להגיש סמינר בקורס המוגדר כסמינר לבחירה, במידה ובחר שלא להגיש סמינר בקורס זה, יעשה עבודה בהיקף רגיל שתקבע על ידי המרצה. מספר המשתתפים בכל סמינריון מוגבל.

פירוט קורסים

ד"ר אמנון רביב

מבוא לליצנות רפואית

27500088 שש"ס, 2 נ"ז

ליצנות רפואית הוא תחום טיפולי חדש יחסית בארץ ובעולם. שורשיו של הליצן נטועים מהצד האחד בליצני הרחוב וליצני הקרנבל, ומהצד השני לשמאנים ולמרפאים המסורתיים – ולכן, גם לדרמה תרפיה. מטרת הקורס היא הכרת עבודתו של הליצן הרפואי בבית החולים במחלקות השונות עם חולים במחלות קלות וקשות בגילאים שונים, ורכישת מיומנויות בסיסיות בעבודת הליצן הרפואי.

ד"ר דורית דרור הדר

הדרכה הורית

27500065 שש"ס, 2 נ"ז

הדרכה הורות היא אחד התחומים המורכבים והקשים איתם מתמודד האדם הבוגר. פרויד כלל את גידול הילדים בין שלושת משלחי היד הבלתי אפשריים. מטרת הקורס היא לאפשר לסטודנטים היכרות עם מאפיינים ייחודיים של הדרמה תרפיסט כמתערב עם הורי המטופל. להעמיק את ההבנה של תהליכים מרכזיים המתרחשים בזמן ההתערבות עם ההורים, הבנת מקורות ההשפעה הקדומים על ההורות, והאפשרויות הגלומות במפגשים עם ההורים להתפתחות בתהליך הטיפולי עם ילדם. הקורס יאפשר לסטודנטים לרכוש כלים יישומיים יצירתיים המבוססים על מגוון המודלים מתחום הדרמה תרפיה להערכה והתערבות עם הורי המטופל.

ד"ר שרון שניר

חקר תהליכי יצירה, התפתחות ושינוי בטיפול בעזרת אומנויות

27500033-11 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס נועד להקנות לסטודנטים מושגים וכלים בסיסיים להבנת התהליך המחקרי. הבנה זו תסייע בקריאה והערכה ביקורתית של מאמרים מחקרניים מקצועיים ותכנון וביצוע מחקר וכתבת עבודת הגמר. הקורס מציג את המחקר הכמותי והמחקר האיכותני במדעי החברה בכלל ובשדה החינוך בפרט, תוך הבנת המשותף והמבחין ביניהם ברמה המושגית והמעשית. הסטודנטים בקורס מתנסים בכתובה של הצעת מחקר תוך יישום הנושאים הנלמדים בקורס.

פרופ' מולי להד

טראומה והחלמה (סמינר בחירה)

27500038-11 שש"ס, 2 נ"ז

קורס זה בוחן את הידע העדכני בטיפול בפסיכוטראומה במבט ביקורתי ועכשווי. הקורס יסקור את החשיבה שקשורה בהבנת הטראומה הנפשית מאז סוף המאה ה-19 ועד ראשית המאה ה-21 תוך הדגשת ההיבטים התורשתיים, פיזיולוגיים, חברתיים פסיכולוגיים ומוסריים בהתבוננות והבנה של התסמונת. לאחר מכן נתמקד בשיטות המשלבות עקרונות ממודלים מגובי מחקר ומיקוד במודל המתמקד בדמיון משחקיות ויצירה.

פרופ' ציונה גרוסמרק

מפולחן לתיאטרון

27500002 שש"ס, 2 נ"ז

קורס מבוא לתולדות התיאטרון בעולם הקלאסי. במהלך הקורס נתחקה אחר לידתו של התיאטרון בפולחן דיוניסוס. נעסוק בהרחבה באפיוניו של האל ובמסורות המיתולוגיות שתורגמו לפולחן בעל מאפיינים מיוחדים. נעקוב אחר התגבשות התכנים התיאטראליים בפולחן עד לגיבושו בתחרויות הדרמטיות באתונה. לאחר מכן נעסוק בסוגיות של התפקידים החברתיים של התיאטרון בעיר היוונית ובדרכים בהם התממשו

תפקידיו. הלימוד יעשה תוך עיון במקורות היסטוריים, בשירה היוונית ובמחזות ולצידם גם לימוד ועיון בציורי כלים המהווים מקור מרכזי ללימוד המופעים החזותיים של התרבות היוונית. לצד הסקירה ההיסטורית יתמקד הקורס בבחינת התפקידים החברתיים, הפולחניים והפוליטיים של התיאטרון בחברה היוונית תוך מיקוד במרכזי הפולחן/ריפוי האסקלפיים.

ד"ר עמאשה מרסל

סטטיסטיקה

2,7500009 שש"ס, 1 נ"ז

מטרות הקורס להעניק לתלמידים כלים והבנה מעמיקים יותר מאלו הניתנים ברמת המבוא בתואר ראשון באמצעי מחקר, ארגון וניתוח נתוני מחקר איכותני וכמותני, וכן קריאה מתחכמת וביקורתית של ממצאי מחקר ברמה מתקדמת. התלמידים יכירו גישות מתקדמות למחקר, ארגון ועריכה של נתוני מחקר, ועיבוד נתוני מחקר ברמה רב משתנית מורכבת.

ד"ר אילנה היירסטון

פסיכופיזיולוגיה למתקדמים

2,7500011 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס ירחיב את הידע הקיים של הסטודנטים בתחום הניורופסיכולוגיה והפסיכופיזיולוגיה של התנהגות. באופן ספציפי - הקורס יתמקד בבסיס המוחי והפיזיולוגי של תהליכים רגשיים. הקורס תחילה יכלול חזרה על נושאים בסיסיים בתחום הפסיכופיזיולוגיה (נוירונים, מערכת העצבים, מבנה המוח, העברה בין תאית וניורטרנסמיטורים, שיטות מחקר), בהמשך יעסוק הקורס בשני הצירים הראשיים לתיווך רגשות: הציר האפקטיבי השלילי, כולל התייחסות לרגשות כמו פחד, חרדה, פאניקה וכאב וכן, הציר האפקטיבי החיובי תוך התייחסות לרגשות כמו דאגה וטיפול בצאצאים, משחק, תגמול והנאה. נושאים אלה יוצגו תוך התייחסות למחקרים פרה-קליניים בבעלי-חיים כמו גם מחקרים קליניים המבוצעים בבני-אדם. לסיום, יוצגו המערכות התפקודיות המאפשרות עיסוק באומנות וכן המנגנונים העצביים בבסיסן. בעזרת טכניקות דימות מוחית עדכניות וכן בעזרת מדדים פסיכופיזיולוגיים נוספים תתבצע סקירה של הקשר בין תפקוד מוחי לבין עיסוק באמנות

ד"ר עומר לנס

פסיכופתולוגיה למתקדמים

2,7500018 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס יעסוק בהבנה מהם הנחות היסוד ומושגי הבסיס עליהם מושתתת העבודה הפסיכו-תרפויטית. תערך הכרות והמשגה של התהליכים המרכזיים המאפיינים את הקשר הטיפולי ואת אופן הפעולה וההשפעה של הפסיכותרפיה במטרה ליצור שינוי נפשי פנימי.

ד"ר אלכס מזרוחין

פסיכותרפיה למתקדמים

2,7500004 שש"ס, 2 נ"ז

מטרת הקורס פסיכותרפיה למתקדמים לדון בסוגיות נבחרות בתחום הפסיכותרפיה תוך התייחסות לטקסטים מדעיים מחד ולדוגמאות של הסטודנטים מאידך. מוקד הקורס הוא "למידה וחקירה עצמית" תהליכים שקורים בטיפול לאור תיאוריות ומודלים בפסיכותרפיה.

פרדיגמות בדרמה תרפיה

7500012, 2 שש"ס, 2 נ"ז

ד"ר סוזאנה פנדזיק

הקורס מתבונן על הפרדיגמות המרכזיות מתוכן צמחו גישות מחשבתיות שונות ומודלים יישומיים ייחודיים בדרמה תרפיה. הקורס מאיר את תשומת ליבם של הסטודנטים לפרדיגמות השונות, המשמשות מאין פריזמות דרכן המטפלים מסיקים מסקנות על הטיפול ועל המטופל, ובכלל, מתבוננים על התהליך הטיפולי. ככל שנספיק נדון בפרדיגמה השמאנית, הפרדיגמה הקתרטית פרדיגמת המשחק, פרדיגמת המרחק, הפרדיגמה הפרפורמטיבית, הפרדימה הפסיכודינאמית, הפרדיגמה הפמיניסטית והפרדיגמה הניורוסיינטיפית.

פרקטיקום (הדרכה)

7500032-11 + 7500031, 2 שש"ס, 3 נ"ז

ד"ר סוזאנה פנדזיק, ד"ר ענת היר, ד"ר דורית דרור הדור

הקורס חושף את הסטודנט/ית לתחום ידע רלוונטי למחקר שלווה לצורך פיתוח וכתובת עבודת הגמר. כל מנחה יתמקד בתחום מומחיותו/יה ויזגים דרכים לבצע עבודת חקר השדה. בין היתר, הסטודנטיות/ים יחשפו למודל "ששת המפתחות להערכה והתערבות טיפולית בדרמה תרפיה" ככלי לניתוח תיאורי מקרה פרטניים וקבוצתיים, ניתוח תיאטרון אוטוביוגרפי טיפולי, פיתוח מודלים מתוך עבודת השדה, גישות פנומנולוגיות, מחקר מבוסס אמנות התיאטרון ועוד. המנחים יסיבירו את גישתם/ן המיוחדת לתחומי מחקר מגוונים בדרמה תרפיה והסטודנטיות/ים יבחרו מנחה שילווח את התהליך של כתיבת עבודת הגמר. הקורס מתבצע בקבוצות עבודה קטנות, באמצעות דיונים, רפרטים, צפייה בסרטונים ופגישות אישיות עם המנחים. עבודת פרקטיקום תהווה עבודת גמר בתכנית.

תהליכי יצירה בדרמה תרפיה

75000053, 2 שש"ס, 2 נ"ז

ד"ר רונן ברגר

הקורס ירחיב את הבסיס התיאורטי והיישומי של הדרמה תרפיה בקרב משתתפי הקורס תוך התמקדות בכוח המרפא של התהליך היצירתי והאמנות. תוך כדי ביקור מחודש במושגי יסוד נבחרים והצגת גישות ומודלים חדשים – "בחזרה לטקס", "לגלם דמויות רבות" "ופסל חי כמודל טיפולי" הוא יציג את גישת ה Art as therapy מהלכה למעשה. הקורס יכלול הרצאות, תיאורי מקרה, דיונים והתנסויות.